

Anna Maria Villalonga, bloc EL FIL D'ARIADNA (II), 6 de juny del 2019

UN CIRC AL PATI DE CASA

Ja fa molt de temps que sóc una incondicional admiradora de la literatura de Damià Bardera, tal com podeu comprovar llegint les ressenyes (publicades en aquest mateix bloc) de les seves obres *Nens de llet* i *Viladelsac*. Per això estic tan contenta que a principis d'any l'Editorial Empúries hagi tret al mercat aquest recull de contes, *Un circ al pati de casa*, que inclou alguns textos inèdits i d'altres que formaven part del seus llibres (tots publicats amb El Cep i la Nansa), *Fauna animal* (2011), *Els homes del sac* (2012), *Els nens del sac* (2013), *Contes de propina* (2014) i *Nens de llet* (2016).

Malgrat conèixer prou a fons alguns dels seus textos, tornar a endinsar-me en l'univers Bardera ha estat novament un plaer i una experiència. Mai no et canses de comprovar la seva capacitat per bastir tot un món –intens, potent, atemporal i únic– que resulta capaç d'abduir el lector més exigent. Des de la reutilització i capgirament de gran part dels motius dels contes clàssics (i universals), des de la reinterpretació delirant dels tòpics i dels personatges, des del llenguatge més planer però més desinhibit, Bardera ens proposa trencar fronteres, destruir tabús, esmicolar mites. No és gens banal aquesta voluntat. No és banal i tampoc no és fàcil, i encara menys en l'àmbit poc favorable (per diglòssic, inevitablement reduït i de vegades escàs de mires) de la nostra literatura. A més, i per acabar-ho de complicar, Bardera es dedica al conte, a la distància breu. I no podem obviar, tot i haver de reconèixer que en els darrers anys s'han produït esperançadors avenços en aquest sentit, que els reculls de relats no són els preferits de les editorials, no són el camí més còmode per triomfar en el món literari.

Des de l'inici, la proposta de Bardera ha estat extremament intel·ligent, fresca i necessària en el nostre entorn, una literatura que obre dimensions i que posseeix, sempre, un rerefons crític i filosòfic de primer nivell. Quan hi entrem, hem de

passar de manera inevitable per una fase de desconcert, de meravellós desconcert, si se'm permet dir-ho així. Ens preguntem: què està fent aquest home? com se li ha acudit això? què hi té dins del cap? Ens preguntem tot això mentre continuem llegint i, sense adonar-nos-en, acabem caient de quatre grapes en la seva trampa de narrador de raça. I aleshores ja està. Ens ha atrapat i no hi podem fer res.

Sobre Bardera escriu Matthew Tree, que dit sigui de pas fou qui me'l va donar a conèixer:

Contes de fades actualitzats, torçats, estrafets i tan desconcertants que lluny de ser aprofitables per llegir a l'hora d'anar a dormir, més aviat us mantindran desperts una bona estona.

Ho subscric completament. I com que el millor és que ho comproveu vosaltres mateixos, aquí us deixo un relat de Bardera que a EnVeuAlta vam enregistrar en àudio fa uns quants mesos. Es titula *La muntanya* i és breu, no patiu. Però no us el perdeu. Demostrarà tot el que he dit, us deixarà sorpresos i, seguríssim, que us encantarà.

LA MUNTANYA